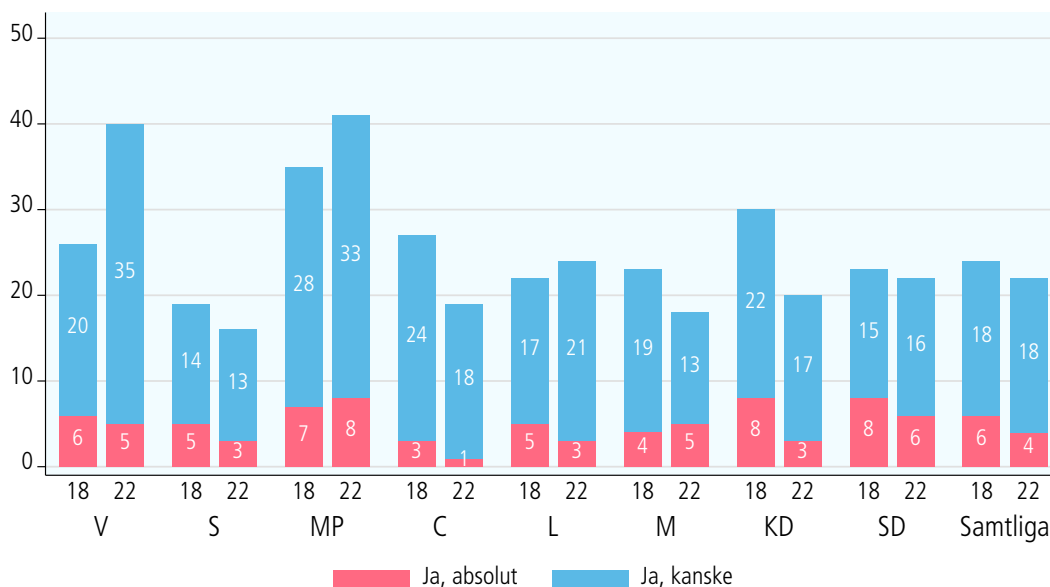

Beredskap att ta politiska uppdrag

Utan politiker stannar demokratin. Enligt [SCB:s senaste översikt](#) arbetar 34 500 kommunpolitiker i landet, och det finns omkring 59 900 förtroendeuppdrag i kommunerna. Inför valen ska partierna fylla sina listor med kandidater och rekrytera medborgare för olika förtroendeuppdrag. Uppgiften tycks ha blivit mer utmanande över tid. Det krävs engagemang, tid och resurser för att ta uppdragen. Nittiosex procent av de lokalt förtroendevalda är så kallade fritidspolitiker. Och många förtroendevalda får räkna med att bli utsatta för hot och hat från andra medborgare.

Hur är det då med medborgarnas beredskap att ta politiska förtroendeuppdrag? På en direkt fråga om väljarna kan tänka sig att ta ett politiskt uppdrag för det parti de sympatiserar med svarar runt fem procent "ja, absolut", vilket motsvarar ungefär 390 000 röstberättigade. Det tycks alltså finnas mångdubbelt fler potentiellt intresserade än vad som behövs. Men många medborgare saknar helt intresse att åta sig ett politiskt uppdrag. Andelen väljare som svarar nej, att de troligen inte eller absolut inte, kan tänka sig ett uppdrag är omkring 70 procent.

Figur 1 Andelen väljare som kan tänka sig att ta ett politiskt uppdrag för det parti de sympatiserar med 2018 och 2022 (procent).

Källa: Valforskningsprogrammet valundersökningar 2018 & 2022. Göteborgs universitet.

Kommentar: Frågan lyder: "Skulle du kunna tänka dig att ta ett politiskt uppdrag för det parti du sympatiserar med?". Med svarsalternativen "Ja, absolut", "Ja, kanske", "Nej, troligen inte", "Nej, absolut inte", och "Jag sympatiserar inte med något parti". Frågan om partisympati gäller röstning i riksdagsvalet och lyder "Vilket parti röstade du på i årets riksdagsval?". Resultaten viktade mot faktiska valresultat.

Tabell 1 Andelen väljare som kan tänka sig att ta ett politiskt uppdrag för det parti de sympatiserar med 1996, 2018 och 2022 (procent).

2022	Ja, absolut	Ja, kanske	Nej, troligen inte	Nej, absolut inte	Sympatiserar inte med något parti	Summa	N
Vänsterpartiet	5	35	41	16	3	100	141
Socialdemokraterna	3	13	37	42	5	100	660
Miljöpartiet	8	33	33	22	4	100	128
Centerpartiet	1	18	33	38	10	100	153
Liberalerna	3	21	26	39	11	100	108
Moderaterna	5	13	35	43	4	100	378
Kristdemokraterna	3	17	38	30	12	100	108
Sverigedemokraterna	6	16	35	38	5	100	290
Samtliga	4	18	35	37	6	100	1983
2018	Ja, absolut	Ja, kanske	Nej, troligen inte	Nej, absolut inte	Sympatiserar inte med något parti	Summa	N
Vänsterpartiet	6	20	47	23	4	100	136
Socialdemokraterna	5	14	41	35	5	100	512
Miljöpartiet	7	28	40	18	7	100	88
Centerpartiet	3	24	36	29	8	100	156
Liberalerna	5	17	39	32	7	100	113
Moderaterna	4	19	33	35	9	100	300
Kristdemokraterna	8	22	30	36	4	100	111
Sverigedemokraterna	8	15	32	40	5	100	210
Samtliga	6	18	37	33	6	100	1634
1996	Ja			Nej	Ej svar	Summa	N
Vänsterpartiet	20	-	-	77	3	100	206
Socialdemokraterna	15	-	-	84	1	100	492
Miljöpartiet	27	-	-	72	1	100	137
Centerpartiet	21	-	-	79	0	100	101
Liberalerna	33	-	-	67	0	100	102
Moderaterna	23	-	-	76	1	100	426
Kristdemokraterna	15	-	-	82	3	100	61
Samtliga	21	-	-	78	1	100	1525

Källa: Svenska Valundersökningar, 2018 & 2022 och Den nationella SOM-undersökningen 1996.

Kommentar: Frågan från Valundersökningarna 2018 och 2022 lyder: "Skulle du kunna tänka dig att ta ett politiskt uppdrag för det parti du sympatiserar med?". Med svarsalternativen "Ja, absolut", "Ja, kanske", "Nej, absolut inte", "Nej, troligen inte" och "Jag sympatiserar inte med något parti". Frågan om partisympati gäller röstning i riksdagsvalet och lyder "Vilket parti röstade du på i årets riksdagsval?". Från den nationella SOM-undersökningen 1996 lyder frågan "Skulle Du kunna tänka Dig att åta Dig ett politiskt uppdrag, för det parti Du sympatiserar med?" med två svarsalternativ, "Ja" och "Nej"; och för partisympati används "Vilket parti tycker Du bäst om idag?". Tabellen är avrundad för att partierna ska summera till 100 procent med minsta möjliga rest. Resultaten 2018 och 2022 är viktade mot faktiskt valresultat.